

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Sermones magistri Nicolai deniise sacre pagine professoris

De Tempore Hyemales

Denisse, Nicolas

[Augsburg], 1510

VD16 N 1513

Feria. v. post. iii. d[omi]nica[m] q[ua]dragesime.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30599

sunt similes: q̄ p̄ficiunt̄ voluntariū: solū
nunt̄ ieiunū de p̄cepto. Et q̄ prop̄ p̄ere/
grinatōes dieb̄ d̄n̄icis omittūt missarū
solēnia. Et qui p̄pter indulgentias incer/
tas in q̄bus pecunias exponūt: omittunt
dare pauperib̄. Et q̄ p̄pter vota aut iura
mēta idiscrata: omittunt p̄cepta charitat̄
nolētes loqui aut p̄uersari cū quibusdā
z sic de similib̄. Ante oīa ergo sūt dei p̄/
cepta obſuanda. Qm̄ vt d̄t Bern̄. Nihil
placet deo q̄d cūq̄ obtuleris neglecto eo
ad q̄d teneris. Cōsequēter in euāgelio sa/
tisfacit d̄ns q̄stioni phariseoz. Cōnocat̄
em̄ ad se turbis dixit. Audite z intelligite
Nō q̄d ingrat̄ in os zc. nisi forte p̄ q̄nto q̄s
inordinatē afficit ad cibū. Et deinde exi/
gente petro pleni⁹ exponit dicens. Nō in/
telligitis qz om̄e zc. **S**c̄do arguit eos
tanq̄ populi seductores: ubi d̄is planta/
tio quā nō plā. p̄ me. zc. Remiḡ. Falsa
doctrina cū suis auctorib̄ p̄manere nō p̄t
qz a d̄o p̄re nō est. Pōt etiā illa eradicaō
dici illa excisio arboris de q̄ d̄t Matt. viij
Dis arbor q̄ nō facit fructū bonū excidet
zc. Sequitur. Sinite illos: ceci sūt z du/
ces cecoz. Eecus autē zc. Grego. Lū pa/
stor: p̄ abrupta viciō gradit̄: p̄ns est vt
grex in p̄cipitiū trahat. Bern̄. Ridiculo
sa res imo magis piculosa speculatoz ec/
clesiastic⁹ cec⁹. doctor inſci⁹ p̄cursoz clau/
dus: platus negligens: p̄co mut⁹. **T**er/
tio arguit eos tanq̄ boni operis simula/
tores. Nū dicit Hypocrite. Bñ p̄betavit
de vobis zc. Qz videlz scititate in verbis
z exteriori p̄uersatiōe fingebant: s̄z corru/
pti erant intus mala intentiōe: Hoc etiā
dici pōt de oībus qui bene docent z ma/
le viuunt. Sine causa em̄. i. frustra colunt
me: nō h̄ntes inde fructū. Remiḡ. Be/
ne hypocrite dicit̄: q̄ sub honore d̄i: terre/
na sibi luera accumulare cupiebāt. Illud
aut̄ q̄d dixit d̄ns phariseis: dicit̄ p̄t de oīb̄
q̄ p̄t mūdi gloriā bona faciūt aut fingūt:
de amicis etiā mūdānis: de omīb̄ malis
ch̄riānis. Et sp̄cialit̄ de his q̄ faciunt p̄fes/
siones simulatas. Qd̄ pōt p̄tingere: vel p̄/
pter defectū vere integratiōis: vel p̄t de
fectū p̄e p̄pūctiōis: vel p̄t defectū p̄e affe/
ctiōis: qz nō habēt affectionē abstinēdi
a p̄cō. De his alibi videre potes exēpluz
ad p̄positum: q̄re de eo q̄ voluit audire de

monē: in sc̄do aduentuali. ser. ij. p. iij. do:
Tertius art. Aud. zc. Lanete ne s̄/
tis similes phariseis: diuine leḡtrā/
gressores: Nam iura dicit̄. Leges ab oī/
bus seruande sūt. L. de legibus. Leges.
Et extra de cōstitutiōib̄. Canonū itā/
tuta ab omnib̄ custodiant̄. Notate. Si
p̄nceps terrenus offendit: p̄ra sibi re/
belles insurgit z eos punit: q̄nto magis
p̄nceps etern⁹ zc. Presertim cū p̄ce/
pta nob̄ dedit ad vtilitatē nostrā. Hiero.
ad celantiam. Quid tā ingratiū quid ve/
ram superbū q̄ aduersus ei⁹ viuere volū/
tatem q̄ nō imperat nisi vt causaz habeat
remunerandi.

Feria. v. post. iij. d̄nicā q̄dragesime.

Ecce ascen

zc. Audite p̄bū d̄ni oīs iu/
da. Hiero. vij. Audite iē/
zc. vt ascēdatis zc. Sunt autē tria notan/
da in epla. **P**rimo ponit̄: exhortat̄ au/
toritas: qz factū ē p̄bū d̄ni ad hieremiā
dicēs. Sta in porta dom⁹ d̄ni zc. vsqz ibi.
Hec d̄t d̄ns de⁹ exercitū deus israel.
Sc̄do subiungit̄: exhortatiōis vtilitas
cū d̄r. Bonas facite vias v̄ras z studia
v̄ra z inhabitabo vobiscū zc. **T**ertio
excludit̄ abusiōis fallacitas. ibi. Nolite cō/
fidere in p̄bis mēdaci. di. Tēplū d̄ni. zc.
q. d. Non oēs ingredients templū d̄ni: z
eclesiastic⁹ sacramēta recipiētes: h̄nt deū
inhabitantem: sed qui bonas faciunt vi/
as suas. zc.

Ecce ascendim⁹ zc.

Primus articul. An p̄fessio sit de iū/
re diuino: N. nō: qz nō cōstruitur in
aliquo p̄cepto decalogi. Cōtra. Sacerdo/
tū fuit institutū a ch̄ro ad absolutionem
p̄cōz. Sacerdotes autē nō possunt ab/
soluere nisi sciant a quo absoluūt: qd̄ scire
nō p̄nt nisi p̄ p̄fessionē. **R**ūdet bon. in.
iij. di. xvij. In p̄fessioe duo sūt. vnū for/
male z cōpletū qd̄ est absolutio siue po/
testas aboluendi: z hanc d̄ns instituit qm̄
potestatem clauū cōcessit. Aliud est ma/
teriale qd̄ est detectio morbi: z hoc d̄ns
nō instituit in se: sed insinuauit: qz sufficit
egrotō exponere medico morbū. z postea

Feria v. post Deuli

medicū medicinā p̄stare. Et ulterius q̄
cōfessio peccati nō v̄z extorta: sed d̄z esse
volūtaria. Et hoc est q̄ d̄c̄ Hugo. De
dicis vt vere curaret: s̄z infirmis non d̄t
vt ad medicos ir̄t. Hoc em̄ q̄ certū eēvo
luit q̄ egri libet̄er salutē quererēt si me
dicos inuenirent. Hec bon̄. Dicit enim
sco. q̄ p̄ceptū p̄fessiois implicat in illo lo
co Joā. x. Accipite sp̄m̄ sc̄m̄ quoz̄ r̄c̄.
Nō em̄ possent sacerdotes iudicare arbi
trarie in causa ignota. Eā aut̄ pctōris nō
pōt esse nota nisi p̄ p̄fessionē. Et est simi
le. Nā eodē verbo q̄ dictum ē apl̄s. Eū
tes r̄c̄. baptizantes r̄c̄. Dēs obligant ad
baptismū: vt habeāt p̄mā gr̄az̄. Hec sco.
Pro sūb. q̄ p̄fiteri d̄z forte videat̄
t̄n̄ si de necessitate salutis: s̄ p̄a prudentia
ad p̄fessionem faciendā animū inclinare.
Terētius. Porro istud est sapere: vt vbi
op̄ fuerit animū flectas. Q̄z aliq̄s
animū sic flectat ad p̄fessionē: est indictū.
Sen̄. ad lucil. Hoc ip̄m̄ est argumentum
ani in meli⁹ trāstari: q̄ vitia sua q̄ pri⁹ igno
rabat p̄stet̄ r̄ videt. Sed q̄ntū est. An cō
fessio. r̄c̄. Dicri v̄s. Et q̄ concludē q̄nta
deuotioe d̄z pctōr̄ p̄fiteri p̄pter reuerentiā
diuini p̄cepti: r̄ excellētā p̄ri⁹ cōmodi: q̄z
v̄ic̄z penitētibz̄ r̄ p̄fiteribz̄ peccata cōdo
nat. Prouerb. xvij. Qui cōfessus fuerit
pctā sua r̄ reliquerit ea: misericordiam cōseqūt̄
Et. j. Joā. j. Si cōfitea. pec. no. re. no. ea
Notate Lades i aq̄ nō ē i piculo q̄d̄u h̄z
os sup̄ aquā: q̄z p̄terspiraret: respirare Jō
nō suffocaf: sed si aq̄ super os c̄scendit: ita
tū suffocaf: q̄z p̄pter defectū expiratiois
refrigeratiue: calor sanguinis succendit.
Sik: cadens in pctm̄ nō est in periculo si
os habz̄ aptū ad emittendū ardorē pcti:
s̄z si p̄ cōceptū os claudit: nā nō ē spes. **S**
gura. Exod. xij. Egyptij suffocati sūt in
mari cū reducere sūt super eos aque maris
Spiritualit̄. Pctōres clauso ore submer
gunt in pctō: r̄ descēdūt in abyssuz̄. Aug.
Infernus est pfundū q̄d̄ nō claudit super
re op̄ suū: nisi clauseris os tuū.

Secūdus articūl. In euāgē. q̄d̄ scribi
tur Jo. vj. Ponit̄ exhortatio multū
necessaria ad ascēdēdū hierosolymā. Cir
ca quā p̄siderationē sūt tria p̄siderāda.

Primo ip̄a saluatoris exhortatio.
Secūdo exhortatiois declaratio.

Tertio declaratiois p̄firmatio.
Primo igit̄ saluatoris exhortatio cum d̄t
Opamini nō cibū q̄ p̄t r̄c̄. Elyso. q. vi.
Vos exq̄rit̄ esca p̄alē: ego at̄ corpa v̄ra
mugriū: vt p̄ h̄ exq̄ratis illā esca: nō q̄ t̄pa
neā s̄z etnā tribuit vitā. Idē Op̄ari cibū
q̄ nō p̄t: ē affici seclariū rebz̄. Sed q̄. quē
fil⁹ hois dabit vob. i. par⁹ est dare: hunc
em̄ p̄r̄ s̄gunt de⁹. i. ad h̄ eū p̄ncipalr̄ assy
gnauit: mittēs eū in mūdū. Joā. x. Ego
veni vt vitā h̄eant: r̄ abūdātius habeant.

Secōdo ponit̄ exhortationis declaratio.
vbi insinuat seipm̄ eē cibū illū. Sic em̄ d̄t
alchui⁹ Iudei intelligētēs esca illā que
p̄manet in vitā etnā: eē op̄ d̄t: interioy
gauerūt di. Quid faciem⁹ vt op̄emur opa
di: L̄h̄s ḡ (vt d̄t theophil⁹) q̄ntis cogno
uit nihil eis p̄desse: t̄n̄ p̄f̄ cōem̄ v̄tilitatē
r̄ndit di. Hoc ē op̄ dei vt credatis in eū
quē misit ille. Aug⁹. Nō d̄t vt credat̄: c̄i
s̄z vt credatis in eū. Nō em̄ ois q̄ credit ei
credit in eū. Nā r̄ demones credēbāt ei: r̄
nō credēbāt in eū: r̄ nos credim⁹ paulo: s̄z
nō in paulū. Credere ḡ in eū: est credēdo
amare: credēdo in eū ire: r̄ ei⁹ mēbz̄ i cor
porari. Ip̄a ē fides quā a nob̄ erigit de⁹:
q̄ p̄ dilectioez̄ op̄af. Credere ḡ in eū: ē mā
ducare cibū q̄ p̄manet in vitā etnā. Et
qd̄ paras ventrē r̄ dentē: crede r̄ māduca
sti.

Tertio ponit̄ declaratiois p̄firmatio
vbi v̄ic̄z p̄firmat̄ p̄dicta p̄itas. s̄z q̄ hoc
op̄ dei ē: credere in illū quē misit ille. Si
cut̄ d̄c̄ Aug⁹. Q̄ d̄ns inuitabat̄ ad fidē:
Jō q̄rūt. Q̄d̄ ḡ signū tu facz̄: vt videam⁹
r̄ credam⁹ tibi. Quid op̄ar̄: Patres nr̄i
māducauerūt māna in deserto sic scriptū
est. Panē de celo dedit eis māducare. q̄nt
dicat. Tu adhuc non fecisti s̄ilia moysi.
Moyses dedit māna: r̄ an̄s. xl. tu p̄o pal
nē ordeaceū. r̄ sel̄ tm̄. Elyso. q. vi. D̄ntz̄ s̄i
gnis factz̄ r̄ in egypto: r̄ in mari: r̄ in deser
to: hui⁹ maxie mēnerūt q̄d̄ valde p̄cipū
s̄ebāt p̄f̄ vētr̄ tyrānidem. Dic ḡ eis ier
sus. Amē amē dico vob. Nō moyses del
dit vob̄ panē d̄ celo: s̄z p̄r̄ me⁹ dat vobis
panē de celo vey: Hic accipit̄ vey: vt d̄t
uidit ḡ figurale: r̄ n̄ ḡ falsuz̄. Illud māna
h̄ figurabat. s̄. cibū de q̄ locut⁹ sum. Sed q̄
Panis ver⁹ ē q̄ de celo descēdit: r̄ dat vitā
tā mūdō. Alchui⁹. Hic ē panis ver⁹ q̄ p̄
assumptā h̄ūanitatē descēdit de celo: r̄ p̄

affinitate diuinitate dat vitam mundo. Hoc ergo audientes iudei dixerunt ad eu. Dne. semp da nob huc pane. Tunc iesus euidenter ped rras veritate dr. Ego sum panis vite q venit ad me no esuriet: r q credit in me no sitiet vnq. Sz forte obijcies: qz Eccl. xxij. dicit diuina sapia. Qui edut me ad huc esurunt: r q bibut me adhuc sitiut. Dicendū q sitis aliqn accipit p desiderio rei no bite. Alio mo p desiderio rei tam bite ad plenū habedū eā. Tertio mo p excludē sioe fastidiū aut defectioe bite rei. Primo mo bites deū per grām n sitiut: sz bene se do mo. Tertio mo etiā bñ dñr sitire vñ in pla. Dñr aut nec deficiut in illū quem pspiciut: fruūtur nec fastidiut q frui magis sitiut. Studeam q nūc p verā fidez deo adherere vt ad ei plenā fruītōne valeam puenire: qd certe nūqz eē poterit nisi si plene pfitēamur abiqz excusatioibz palliatōibz rē. O heu qz multi sūt ignorantēs in pffessionibz faciendis: q poti⁹ volunt se laudare qz accusare. Exēplū narrat cesari⁹. Quedā matrona cū deberet pfiteri: cepit corā sacerdote narrare quicqd boni gessit r cū phariseo se iustificare di. Dne tot seruis ferijs soleo i panes aq ieiunare: tales elemosynas dare: ecclias frequētare rē. Cui sacerdos diē. Ad qd dña venist? Nunqd p istis vultis accipe pñiam quā re nō dicitis petā vñ? Rndit: nihil pscia sum. At sacerdos sic⁹ est? officij? Rndit ferrū vendere soleo. Ad quā ille: soletis ne peiores pñiculas miscere melioribz? r totū vendere p bono. Dicete illa. Solo leo. Rndit ille. Ecce hoc criminale pctm est: qz dolus r fraus. Itēz interro gaur. Soletis ne aliqn mēdiēdo iurare: r aliqn maledicere emulis vñs: r alijs pl⁹ vēden tū iudere. Rndit. In his sepe deliq. Et sacerdos. Hec oia mortalia sūt. Illa q ter rita se mltipliciter peccasse recognouit: r qd de cetero pfiteri deberet didit. Iō dicit qlibz cū ps. Dixi pfitēbor ad rē.

Eri⁹ ar. Aud. rē. Cauete ne amor vmbi puet vos illo pane celesti. Nota rē qd h. xij. q. iij. Socrates, Socrates phisosophus cū grā studiū p mare pgeret athēas pēcit a se magnū pond⁹ auri. di. Volo poti⁹ submergere te qz submergar a te. Vltio magis subgere dētis. oēm seli

amorē ne vos puet amore di. Forte dicetis Necesse ē d mundanis cogitare. p vita pñi dico q vey ē sz moderate. Dicit forte: q paupes eri⁹: nihil accumulabim⁹. Audite qd lex dr. ff. d re. iur. Quoties. De duobz mal min⁹ malū eligēd. Vltio min⁹ eet bibere medicinā amarā: cui⁹ amaritudo p modico tpe gustū molestat: qz potū ito ricatū q hoie: pil⁹ occidit r mortificat. De li⁹ ē q nūc lugere vt panē celestē inuēiam⁹ qz i mdo gaudere r etnā vitā amittere quā n possim⁹ hñe nisi p pñiaz p quā liberat hō a pctō. Et sic dr. Ro. vj. Libati a pctō sui ar facti dō: hētis fructū i sacrificatiōez sinē: qz vitā eternā.

Feria. vj. post. iij. dñicā. xl. sermo.

Ecce ascen
rē. Loqmī ad petrā r illa dabit aqs. Aueri. xx. Loq qmī inqz ad petrā. i. cor duz vt sic disponatis vos ascendere hierlāz. In eplā ar inssuā nōb tria nēaria ad educēdū de cord duro lachrymas pñictōis. Prīmū est mēt⁹ hūiltatio: qz moyses r aarō corruūt pñi in trā rē. Scdm ē deuora ozo qz da mauert ad dñz dicētes. Dne d. rē. Tertū ē cordis duri icrepato: qz dr Loqmī ad petrā. rē. Et seqt. Percutēs vga bis fili cē egressē sē aq largissime. Bis q pcuti dz cor duz: vñz ex pñideratiōe dine seueq ritat⁹ p quā iducamur i timorē: r ex pñide ratōe dine bonitat⁹ p quā iducamur ad

Ecce rē. (amorē. Rim⁹ ar. An pffessio sit d iure nāfa li: Dñi. qz videt r pugnare naturali iclinationē. Cōtra. d iure nāfe ē q obediā dō: cō fessio ar ē de iure dño. Rnd. bon. i. iij. dñ. xvij. d. q oia q sup addit lex euāgelica: sūt d dictamine nature in gnālī. Iō pffessio sacralis ē de dictamine nature i gnālī legē. Dicit ei rō natural oib⁹ modis deo re cōciliari debere qbus ipse trāseit. In scā li aut pffessio mēral q est recognitio offēse dine ē d dictamine nature adiute per fidē. Vocal ar pffessio ipi dō facta ē de lege nature n simplr sz i casu. puta qñ de pñi git: sic r exegit ab adā r cain. Hec bon. Pro sūd. Vultū solliciti eē dēm⁹ ne p negligentia in infernum corruam⁹. Ho rate quod petroni⁹ dicit. E heu nos mi